

Yttrande

Demokraterna

2025-02-25

23, SLK-2024-01206

Yttrande angående Yttrande över West Wind Offshore AB:s ansökan om tillstånd för vindkraftparken Västvind

Yttrandet

Demokraterna anser att beviljande av tillstånd för den havsbaserade vindkraftparken Västvind ska avstyrkas då påverkan på miljö, natur och yrkesfisket blir för omfattande. Vindkraftpark ligger mitt i en välkänd flyttkorridor för rovfåglar som flyttar från spetsen av Skagen i Danmark till Sveriges och södra Norges västkust. Under driftsfasen kan förlust av fiskeområden och konflikt mellan redskap och infrastruktur i vindkraftparken innebära socioekonomiska effekter för yrkesfisket. Det är Öckerö kommun som ska äga frågan och ett avstyrkande från Öckerö kommun måste respekteras av regeringen.

Omställningen till ett elektrifierat och fossilfritt Sverige kräver ökad elproduktion. Det finns en stor efterfrågan i Göteborg genom många företag och framgångsrika innovationskluster. Vindkraft kan vara ett av alternativen som bidrar till företagets fortsatta utveckling och för fler arbetstillfällen i Göteborg. Samtidigt måste val av platser ske med stor hänsyn till bland annat miljöpåverkan, påverkan på naturlivet (till exempel flyttfåglar och marint liv), påverkan på landskapsbilden och konsekvenser för yrkesfisket.

I samband med Havs- och vattenmyndighetens inbjudan till granskning av förslag till ändrade havsplaner yrkande Demokraterna tillsammans med Liberalerna och Kristdemokraterna för Planalternativ 3 som endast omfattar de energiområden med minst intressekonflikter och konsekvenser, men eventuellt utökat med ytterligare ett av de två energiområdena (V357 Poseidon eller V359 Västvind) i nära anslutning till Göteborgs kommungräns under förutsättning att flyttfågelkorridoren hålls intakt. Planalternativen 1 eller 2 innefattar områden med mer omfattande miljöpåverkan och intressekonflikter med bland annat yrkesfisket. Detta var också Miljö- och klimatanvändens ställningstagande. Tillstånd har nu beviljats av regeringen för V357 Poseidon varför det vore förödande att gå vidare med V359 Västvind.

Miljöförvaltningen i Göteborg avstyrker dessutom beviljande av tillstånd för vindkraftsparken V359 Västvind av följande skäl:

- *"Lokaliseringen för vindkraftparken Västvind i det aktuella området V359 är inte lämplig enligt miljöbalkens 2 kap. 6 § om val av plats eftersom vindkraftverken riskerar att orsaka alltför stort intrång för havsområdets fågelliv och de migrerande fåglar som passerar området."*
- *"De negativa konsekvenserna bedöms väga tyngre än nyttan med den fossilfria elproduktion som är möjlig att leverera från platsen för vindkraftparken Västvind. Förvaltningen kan redan idag se att tillskottet av el från de*

havsbaserade vindkraftparkerna i Västerhavet som fått tillstånd kommer att bli betydande och väl bidra till det förväntade ökade behovet av el. ”

- *”Målkonflikter och oron över vad de sammantagna konsekvenserna för sjöfarten, fisket, fåglar, det marina växt- och djurlivet och landskapsbilden blir, behöver tas på allvar om flera eller samtliga vindkraftparker som är aktuella för prövning i Västerhavet byggs ut. Förvaltningen bedömer att det är resultatet av pågående havsplanering som lämpligast kan vägleda hur många vindkraftparker som kan tillåtas på Västkusten.”*

Yttrande

Liberalerna, Kristdemokraterna

Datum 2025-02-24

Nr 23

Yttrande angående – Yttrande över West Wind Offshore AB:s ansökan om tillstånd för vindkraftsparken Västvind.

Yttrandet

Sverige och Göteborg står inför en avgörande omställning av energiförsörjningen där tillgången till stabil och konkurrenskraftig el är en nödvändig förutsättning för att näringslivet ska kunna utvecklas och klimatomställningen genomföras. Vi ser därför i grunden positivt på en utbyggnad av vindkraftsparken Västvind.

Vi vill dock betona vikten av en bred och inkluderande dialog med näringslivet och berörda invånare, både vad gäller etablering och drift av vindkraftsparken. Näringslivet i Göteborg är starkt beroende av en trygg och förutsägbar elförsörjning, och deras perspektiv måste beaktas i hela processen för att säkerställa en långsiktig och hållbar utveckling. Även andra näringar och enskilda invånare är berörda och det finns anledning att försöka tillvarata deras intressen i den utsträckning som är möjlig. Det är tydligt att det behövs incitament som gör att enskilda kan se fördelar med vindkraftsetableringar i närområdet.

Vindkraftsparken Västvind har potential att leverera cirka 4-4,5 TWh förnybar el årligen, vilket motsvarar hela Göteborgs nuvarande elanvändning. Med ett ökande elbehov under de kommande decennierna ser vi att detta projekt är ett nödvändigt steg för att stärka elförsörjningen och bidra till en stabil och hållbar energimarknad i Västsverige. Projektet har även en viktig roll i att minska elpriserna och stärka Göteborgs konkurrenskraft.

Det är av yttersta vikt att de identifierade riskerna för marina däggdjur, fåglar och fiskebestånd beaktas i den fortsatta processen. Vi förväntar oss att nödvändiga skyddsåtgärder implementeras för att minimera negativ påverkan på ekosystemen i Kattegatt och Västerhavet. Särskilda åtgärder för att begränsa buller, habitatförändringar och påverkan på flyttfåglar bör prioriteras.

Vi har förtroende för regeringens arbete i frågan och de nationella initiativ som syftar till att stärka energiförsörjningen i Sverige. Det är avgörande att Göteborg aktivt bidrar till att skapa förutsättningar för en snabbare utbyggnad av förnybar energi och därmed möjliggör en framgångsrik klimatomställning.

Den gröna omställningen är en av vår tids största framtidsfrågor, och Göteborgs roll i att driva denna utveckling framåt kan inte underskattas. Detta måste ske samtidigt som vi säkerställer att vanliga hushåll kan få el till ett rimligt pris. Vår ingång är därför att ha en positiv grundhållning till projekt som är möjliga att genomföra och som bidrar till en trygg och hållbar energiförsörjning.

Vindkraftsparken Västvind är ett sådant projekt, och vi förespråkar att Göteborgs Stad tillstyrker West Wind Offshore AB:s ansökan.

Yttrande

Moderaterna

Datum 2025-02-21

Nr 23

Yttrande angående – Yttrande över West Wind Offshore AB:s ansökan om tillstånd för vindkraftparken Västvind.

Yttrandet

Sverige och Göteborg står inför en avgörande omställning av energiförsörjningen där tillgången till stabil och konkurrenskraftig el är en nödvändig förutsättning för att näringslivet ska kunna utvecklas och klimatomställningen genomföras. Men konkurrenskraftig el får inte bli på bekostnad av att hämma konkurrenskraft för små- och medelstora bolag eller blockera nödvändiga ekosystem samt djurlivet.

Miljöförvaltningen avstryker förslaget med hänvisning till bl.a. fåglarnas förflyttningsstråk och påverkan på de bottenlevande arter som finns i området. Särskilda åtgärder för att begränsa buller, habitatförändringar och påverkan på flyttfåglar bör prioriteras.

Det finns många intressenter på Sveriges territoriala vattenområden som ska samsas om ytan, att gå fram med ett flertal havsbaserade vindkraftparker utan en samlad bild och strategi gällande placeringarna kommer leda till förödande konsekvenser för fisket och det näringsliv som lever på fiskets existens. En samlad strategi kring etablering av havsbaserad vindkraft i samförstånd med samtliga intressenter hade vart av betydelse och att lyssna in den kritik som inkommer.

Moderaterna har förtroende för regeringens arbete i frågan och de nationella initiativ som syftar till att stärka energiförsörjningen i Sverige. Det är avgörande att regeringen nu samlar berörda parter för att gemensamt skapa förutsättningar för ett helhetsgrepp kring västkusten och etablering av vindkraftparker. Det är viktigt att skapa samsyn vid exploatering av havsområden där samtliga aktörer får komma till tal och vara med vid förhandlingsbordet. Klimatomställningen är en gemensam process, därav är det viktigt att samtliga parter är med i förhandlingarna och att det landar i att skapa förutsättningar för samtliga aktörer.

Med anledning av ovan kommer Moderaterna att avstå vid votering.

Yrkande
2025-02-21

SLK-2024-01206

Yrkande angående - Yttrande över West Wind Offshore AB:s ansökan om tillstånd för vindkraftparken Västvind

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Yttrande beträffande West Wind Offshore AB:s ansökan om tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon för vindkraftparken Västvind, ersätts med texten i med bilaga 1 i detta yrkande och översänds till Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Bilaga 1:

Datum: 2025-02-07

Ärendenummer: SLK-2024-01206 vastragotaland@lansstyrelsen.se

Diarienummer: 4311–2024

Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Länsstyrelsen - Havsbaserad vindkraftspark Västvind

Göteborgs Stad avstyrker West Wind Offshore AB:s ansökan om tillstånd för vindkraftparken Västvind.

Enligt prognoser från Göteborg Energi AB förväntas elbehovet i Göteborg öka kraftigt under de kommande 10–15 åren. Redan idag har staden brist på såväl elenergi som eleffekt, men kapacitetsbristen i elnätet innebär att nya industrikunder och verksamheter som vill utöka sitt effektuttag begränsas vid situationer då elnätet är ansträngt. Vindkraftsparken Västvind bedöms inte vara en långsiktigt hållbar lösning för att hantera denna problematik, då etableringen innebär betydande ingrepp i en känslig havsmiljö med stora ekologiska konsekvenser.

Havsbaserad vindkraft medför risk för negativa effekter på det marina ekosystemet, inklusive påverkan på marina däggdjur, fiskpopulationer och bottenmiljöer. Förlust av fiskeområden och konflikt mellan redskap och infrastruktur kan också innebära socioekonomiska effekter för yrkesfisket. Västvind är planerad i ett område som är en välkänd flyttkorridor för rovfåglar och innebär därmed en ökad kollisionsrisk och störning för fågellivet.

Elanvändningen i Västra Götalands län uppgår idag till cirka 19 TWh per år. Den väntas dubbleras till år 2030 och kan komma att tredubblas till år 2045. Det innebär att Västra Götalands län behöver ytterligare cirka 15-20 TWh fossilfri el före år 2030. Det finns redan beviljade havsbaserade vindkraftsparker i Västerhavet som bedöms kunna bidra till detta ökade behov. Att ytterligare tillåta vindkraftsparker i känsliga områden utan en övergripande planering kan få stora negativa kumulativa konsekvenser för sjöfarten, fisket, fåglar och det marina ekosystemet.

Göteborgs hamn är av central betydelse för svensk industri. Västanvinds närhet till farledsstråket innebär dock en ökad risk för störningar i fartygstrafiken. De bottenförlagda elledningarna som ansluter havsbaserade vindkraftsparker löper dessutom en ökad risk att utsättas för sabotage, vilket innebär säkerhetsmässiga utmaningar som behöver beaktas.

Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 lyder klimatmålet: Göteborgs klimatavtryck är nära noll. Samtidigt bedömer miljöförvaltningen att lokaliseringen av Västvind strider mot miljöbalkens lokaliseringsprinciper och att den negativa miljöpåverkan väger tyngre än nyttan av den elproduktion som anläggningen kan tillföra.

Göteborgs Stad anser att den pågående havsplaneringen är det lämpligaste verktyget för att hantera de målkonflikter som uppstår vid etablering av vindkraftsparker och att denna planering bör vägleda hur många vindkraftsparker som kan tillåtas på Västkusten. Att fatta beslut om ytterligare etableringar innan havsplaneringen är färdig riskerar att leda till ohållbara konsekvenser för både ekosystem och näringsliv.

Vidare vill Göteborgs Stad lyfta att fiskerinäringar och turism är näringsområden som berörs av energiproduktion i form av vindkraft till havs. Det krävs dialog och förståelse från alla intressenter för att nå samsyn och finna kompromisser för samexistens.

Försvarmakten har intressen i stadens närområde i Västerhavet där marinen har flera etableringar och där särskild hänsyn och dialog krävs för att nå samexistens

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-01-31

Ärendenummer SLK-2024-01206

Handläggare

Ann-Marie Lindell

Telefon: 031-368 02 21

E-post: ann-marie.lindell@stadshuset.goteborg.se

Yttrande över West Wind Offshore AB:s ansökan om tillstånd för vindkraftparken Västvind

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Yttrande beträffande West Wind Offshore AB:s ansökan om tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon för vindkraftparken Västvind, i enlighet med bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, översänds till Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har fått i uppdrag av regeringen att bereda West Wind Offshore AB tillståndsansökan för den havsbaserade vindkraftparken Västvind. Länsstyrelsen har 18 december 2024 översänt ansökan till Göteborgs Stad för yttrande senast den 3 mars 2025.

Projektområdet för den planerade vindkraftparken är beläget i norra Kattegatt cirka 20 km nordväst om Göteborg och cirka 15 km väster om skärgården i Kungälv och Öckerö kommuner. Närmaste land i västlig riktning är Skagen i Danmark. Inom parkens projektområde planeras för maximalt 50 vindkraftverk med en totalhöjd om högst 320 meter över havet och en maximal installerad effekt på cirka 1000 MW. Vindkraftparken Västvind kan komma att ge ett tillskott på cirka 4-4,5 TWh förnybar el per år till det västsvenska elnätet. Elanvändningen i Göteborgs kommun uppgår till cirka 4,5 TWh per år.

Enligt prognoser från Göteborg Energi AB (Göteborg Energi) förväntas elbehovet i Göteborg öka kraftigt under de kommande 10-15 åren, baserat på inkomna kundförfrågningar och kunddialoger. På grund av kapacitetsbrist behöver elnätsavtalen för nya industrikunder och verksamheter som vill utöka sitt effektuttag begränsas vid situationer då elnätet är ansträngt. För att kunna säkerställa en leveranssäker elförsörjning för dessa elkunder krävs bland annat ny elproduktion.

Havsbaserad vindkraft har en tyngdpunkt för elproduktionen på vinterhalvåret när elbehovet är högre. Göteborg Energis befintliga och planerade elproduktion kan på ett systemriktigt sätt samverka med en stor havsbaserad vindkraftpark på västkusten.

För att uppnå stadens klimatmål om klimatavtryck nära noll enligt miljö- och klimatprogram 2021-2030 krävs bland annat att användningen av fossila drivmedel

upphör och ersättas med förnybara drivmedel såsom förnybar el. Ökad produktion av förnybar energi bidrar till att begränsa klimatpåverkande utsläpp, vilket är nödvändigt för en långsiktigt ekologiskt hållbar utveckling.

Redan idag har staden brist på såväl elenergi som eleffekt, storskalig vindkraft kan tillföra staden elenergi och eleffekt på ett effektivt sätt när behovet är stort. Mot bakgrund av ovanstående föreslår stadsledningskontoret att Göteborgs stad tillstyrker West Wind Offshore AB:s ansökan om tillstånd för vindkraftparken Västvind.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Tillgång till leveranssäker, hållbar och konkurrenskraftig el är en förutsättning för att Göteborgs industri och stadens klimatomställning ska kunna utvecklas i en positiv riktning. Utbyggnad av storskalig havsbaserad vindkraft på Västkusten bidrar till att möta det ökande elenergiebehovet och medför dämpande effekt på elpriser i det elprisområde som Göteborg tillhör.

Mer vindkraft i Västsverige ger Göteborgs industriföretag en konkurrensfördel som främjar den industriella utvecklingen. Detta skapar förutsättningar för jobbtillväxt och ökade skatteintäkter från planerade investeringar i befintliga och nya industrier, samt i deras leverantörskedjor.

Många verksamheter i staden är också beroende av tillgången till förnybar el för att vara relevanta och konkurrenskraftiga såsom exempelvis Göteborgs Hamn AB.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ökad produktion av förnybar energi bidrar till att begränsa klimatpåverkande utsläpp, vilket är nödvändigt för en långsiktigt ekologiskt hållbar utveckling.

I Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 lyder klimatmålet: Göteborgs klimatavtryck är nära noll. Ett av delmålen inom klimat är Göteborgs Stad minskar klimatpåverkan från transporter. Delmålet innebär att klimatpåverkan från transporter ska minska med minst 90 procent till 2030 jämfört med 2010. För att målet ska nås krävs bland annat att användningen av fossila drivmedel upphör och ersättas med förnybara drivmedel.

Behovet av el kommer framåt att vara stort. Göteborgs Stads energiplan 2022-2030 innehåller en mängd olika åtgärder som syftar till att el ska ersätta fossila bränslen. Göteborgs Stads elektrifieringsplan 2022-2030 syftar till att säkerställa att elektrifieringen av transportsystemet implementeras på ett resurseffektivt och målinriktat sätt. Den ska bidra till att nå Göteborgs Stads mål om minskade växthusgasutsläpp från transportsystem. Elektrifieringsplanen är ett verktyg för Göteborgs Stad för att gå före i arbetet med en hållbar utveckling kopplat till EU Green Deal och utnämningen till en av EU:s 100 städer som ska vara klimatneutrala år 2030. Staden ska verka för effektiva, hållbara resor med alla trafikslag inom både stad och arbetsmarknadsregion enligt Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023-2035.

Påverkan från havsbaserad vindkraft medför ekologiska aspekter för marina däggdjur, fågel, bottenmiljöer och fiskpopulationer.

Det kan sammanfattas i att vindkraft på olika sätt kan störa eller hota djur och naturmiljöer genom direkt fysisk störning i marina livsmiljöer.

Indirekt kan påverkan och effekter från vindkraften också störa ekosystem och organismer genom exempelvis grumling och bullerpåverkan. I vissa fall kan havsbaserad vindkraft gynna marina ekosystem genom att det tillförs hårda bottenstrukturer och nya livsmiljöer för vissa arter.

Det bränsle som utvecklas mest nu är el för personbilar och andra mindre fordon men för att kunna framföra större och tyngre fordon och fartyg behövs bränslen med hög energidensitet, exempelvis vätgas, metanol eller ammoniak, vilket kräver el för produktion.

Bedömning ur social dimension

Stabil elförsörjning till konkurrenskraftiga elpriser skapar förutsättningar för företag och verksamheter i Göteborg att vidareutvecklas vilket skapar arbetstillfällen av nytta för stadens invånare. Utbyggnad av havsbaserad vindkraft bidrar till en sådan utveckling.

För merparten av Göteborgs kuststräcka bedöms den visuella påverkan från vindkraftsparken vara begränsad.

Energisäkerheten ökar när beroendet av importerad energi minskar. Energiförsörjning spelar också en alltmer avgörande roll i det säkerhetsläge som råder. De bottenförlagda elledningar som ansluter havsbaserade vindkraftparker löper en risk för att utsättas för sabotage, varvid riskreducerande åtgärder behöver vidtas i samband med uppförande av anläggningen.

Bilagor

1. Sammanfattning av de samlade miljökonsekvenserna
2. Tillståndsansökan till regeringen den 11 juli 2023
3. Förslag till stadens yttrande till Länsstyrelsen om tillståndsansökan för vindkraftsparken Västvind

Ärendet

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har fått i uppdrag av regeringen att bereda West Wind Offshore AB:s tillståndsansökan för den havsbaserade vindkraftsparken Västvind. Länsstyrelsen har 18 december 2024 översänt ansökan till Göteborgs Stad för yttrande senast den 3 mars 2025.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har gett Länsstyrelsen i Västra Götalands län i uppdrag att bereda tillståndsansökan för den havsbaserade vindkraftsparken Västvind som West Wind Offshore AB ansöker om (uppdragsbeslut den 25 januari 2024). Ansökan avser ett tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon för uppförande, drift och avveckling av Västvind vindkraftpark i Västerhavet.

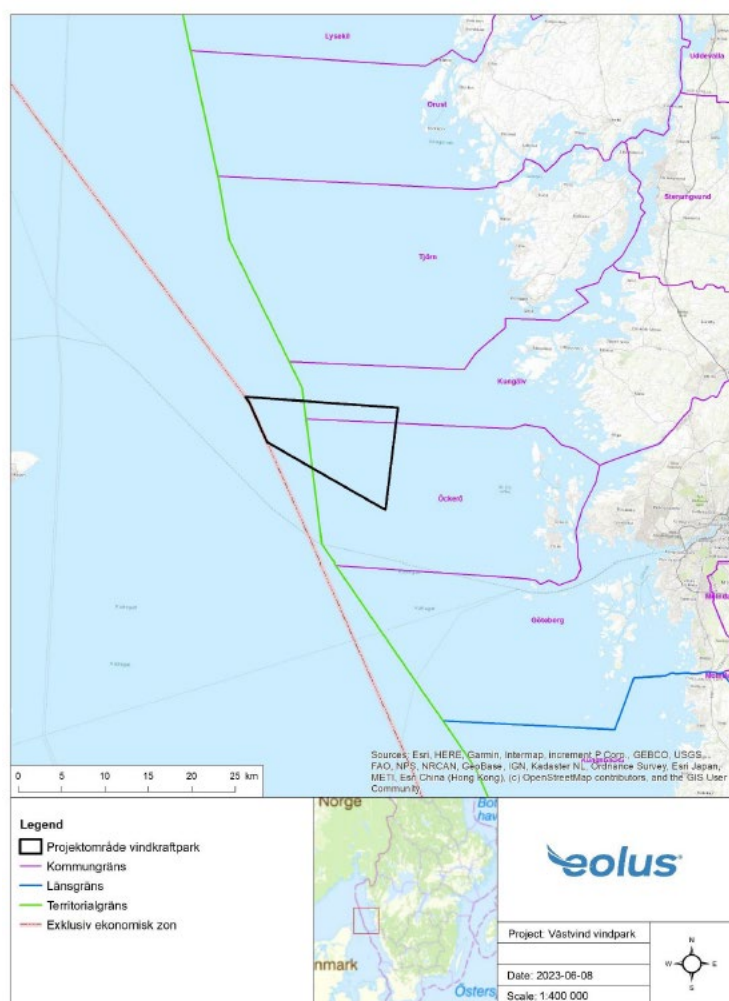
Projektet Västvind vindkraftpark har övertagits av projektbolaget West Wind Offshore AB från Eolus Vind AB. West Wind Offshore är dotterbolag till Eolus Vind. Göteborgs Hamn AB har enligt styrelsebeslut den 24 april 2023 valt att investera i West Wind Offshore AB. Det är ett projektbolag som äger vindkraftsparken Västvind och Göteborgs Hamn AB äger således 5%.

Ett första avgränsningssamråd genomfördes under november 2021 till februari 2022. Ett kompletterande avgränsningssamråd genomfördes under mars till maj 2023. Avgränsningssamråd syftar till att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning som behövs för tillståndsprövningen och berörda förvaltningar och bolag gavs möjlighet att svara direkt till Länsstyrelsen.

Vindkraftsparken

Projektområdet för den planerade vindkraftsparken är beläget i norra Kattegatt cirka 20 km nordväst om Göteborg och cirka 15 km väster om skärgården i Kungälv och Öckerö kommuner. Närmaste land i västlig riktning är Skagen i Danmark.

Projektområdet är cirka 130 km² stort (cirka 15-18 km brett i väst/östlig riktning och 6-12 km brett i nord/sydlig riktning) och är lokaliserat i territorialhavet inom Kungälv och Öckerö kommuner samt i svensk ekonomisk zon. Inom parkens projektområde planeras för maximalt 50 vindkraftverk med en totalhöjd om högst 320 meter över havet och en maximal installerad effekt på cirka 1000 MW. Vindkraftsverkens fundament kommer att vara bottenfasta eller flytande. Västvind vindkraftpark kan komma att ge ett tillskott på cirka 4-4,5 TWh förnybar el per år till det västsvenska elnätet.

Figur 2. Översiktskarta med lokalisering av projektområde Västvind vindkraftpark

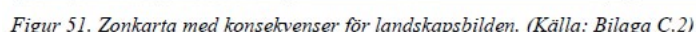
Miljökonsekvenser

Enligt bolaget kommer de största konsekvenserna att uppstå för vindkraftverkens synlighet från land, se kartbild nedan, samt för bottenhabitat och bottenfauna under avvecklingsskedet och då specifikt för hårbottenlevande arter samt för yrkesfisket under samtliga faser i projektet. Detta i jämförelse med nollalternativet, det vill säga om verksamheten inte kommer till stånd. Härfter följer påverkan på tumlare under projektets alla faser. Positiva konsekvenser väntas framför allt uppstå för klimatet, genom en utökad produktion av förnybar energi. Vissa positiva konsekvenser har också bedömts kunna uppkomma för bottenhabitat och bottenfauna samt för fisk och kräftdjur.

Under driftsfasen kan marina däggdjur påverkas av lågfrekvent buller från turbinerna, ökad fartygstrafik till följd av inspektion och underhåll samt förändrade i habitat då konstgjorda hårbottenstrukturer i form av fundament och erosionsskydd tillförs området. Vidare kan hinderbelysning och skuggor potentiellt påverka födotillgången. Dessutom kan marina däggdjur påverkas av magnetfält från elkablar, intrassling i kablar och förtöjningsanordningar från flytande fundament samt utsläpp av olja och kemikalier.

Västvind vindkraftpark ligger inom en välkänd flyttkorridor för rovfåglar som flyttar från spetsen av Skagen i Danmark till Sveriges och södra Norges västkust. I området återfinns även sjöfåglar varav förekomst av trutar, måsar och alkor är vanligast.

Se bilaga 1 som är en sammanfattning av de samlade miljökonsekvenserna till följd av den ansökta verksamheten.

Tillståndsansökan omfattar inte vindkraftsparkens anslutning till land. Göteborg Energi Nät AB har fått förfrågan av West Wind Offshore AB om att utvärdera elnätsanslutning till bolagets nät i Göteborg. Övergripande nätlösningar för anslutningar har studerats och arbete med tillstånd för lämpliga anslutningspunkter har påbörjats. Projekteringsavtal har tecknats och nästa steg är att ta fram en budgetoffert.

Regeringen beslutade 2022 om de första svenska havsplanerna för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet. I samband med beslutet fick HaV i uppdrag att ta fram förslag till ändrade havsplaner med syftet att skapa förutsättningar för ökad energiutvinning i havet, i form av havsbaserad vindkraft. Ett samråd om förslaget till ändrade havsplaner pågick under hösten 2023.

Göteborgs Stad Stadsledningskontoret, tjänsteutlåtande

Göteborgs Stad har lämnat yttrande över granskning av Havs- och vattenmyndighetens av förslag till ändrade havsplaner 2024-09-03, ärendenummer SLK-2024-00569. Av yttrandet framgår att Göteborgs Stad bedömer att en snabb och effektiv regional och nationell utbyggnad av vindkraften och elnäten är avgörande för att möjliggöra övergången till förnybar energi och för att bidra till att uppfylla klimatmål i stadens miljö- och klimatprogram. Göteborgs Stad bedömer därför att planalternativen med den högre elproduktionen är att föredra. I tillståndsprövningen behöver sedan hänsyn tas till de olika intressen som behöver kunna samexistera.

Havs- och vattenmyndigheten skulle lämnat sina förslag till ändrade havsplaner till regeringen senast den 31 december 2024 men det har blivit försenat. Regeringen tillsatte den 7 april 2022 en särskild utredare med uppgift att lämna förslag som stärker kommunernas incitament att medverka till utbyggnad av vindkraft, och på system för att kompensera dem vars omgivning påtagligt påverkas av sådan utbyggnad (dir. 2022:27). I april 2023 överlämnades utredningen ”Värdet av vinden Kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften SOU 2023:18. Staden yttrade sig i ärendet 2023-09-20, diarienummer 0521/23. Av yttrandet framgår att Staden är i grunden positivt till utredningens förslag om incitament för att kommuner, lokalsamhället, närboende samt ägande av intilliggande fastigheter, ska acceptera vindkraft.

Staden har tidigare yttrat sig avseende etablering av vindkraft i aktuellt område. 2023-10-25 § 740 yttrade sig kommunstyrelsen över ansökan för vindparken Poseidon. Initialt omfattade tillståndsansökan för vindkraftsparken Poseidon två närliggande områden, ett nordligt och ett sydligt. Vindkraftsparken Västvind överlappar tidigare sydliga området av Poseidon, Poseidon Syd. Poseidon har sökt och fick tillstånd från regeringen för det nordliga området, Poseidon Nord.

Omvärldsbevakning

Den svenska elanvändningen har sedan tidigt 90-tal uppgått till cirka 140 TWh per år.

Enligt Energimyndighetens korttidsprognos, uppdaterad 2024-10-10, väntas elproduktionen öka från 170 TWh år 2022 till 195 TWh 2027. Regeringen har i nuläget satt ett planeringsmål om att möjliggöra för en ungefärlig dubbling av elproduktion i Sverige fram till 2045 motsvarande 300 TWh.

Södra Sverige beskrivs ha ett underskott av elproduktion och är beroende av överföring av el från norra Sverige och import från grannländer. Produktionen i norra Sverige väntas framöver inte räcka till att försörja södra Sverige på samma sätt som idag. Elanvändningen i Västra Götalands län uppgår idag till cirka 19 TWh per år. Den väntas dubbleras till år 2030 och kan komma att tredubblas till år 2045. Det innebär att Västra Götalands län behöver ytterligare cirka 15-20 TWh fossilfri el före år 2030.

Det planeras flera vindkraftsparker till havs i Västra Götalands län. Poseidon som ligger cirka 2,5 mil utanför kusten mellan Kungälv och Orust har fått tillstånd från regeringen. Mareld ligger cirka 4 mil utanför Lysekil, Västvind cirka 1,6 mil utanför Öckerö och Kungälv och Vidar, cirka 3,5 mil utanför Grebbestad, se karta nedan.

Mareld, Västvind och Vidar har inte fått tillstånd ännu. Dessa ansökningar bereder Länsstyrelsen på uppdrag av regeringen. Länsstyrelsen har lämnat över beslutsförslaget

för Mareld till regeringen. Med vissa förbehåll föreslår Länsstyrelsen att Regeringen ska ge tillstånd till vindkraftsparken Mareld. Beslutsförslaget för Västvind planerar Länsstyrelsen att lämna till regeringen i oktober 2025, medan beslutsförslaget för Vidar planeras att lämnas till regeringen i mars 2026.

Synpunkter från nämnder och styrelser

Stadsledningskontoret har underremitterat remissen till miljö- och klimatinämnden, stadsbyggnadsnämnden, Göteborg Energi AB, och Göteborgs Hamn AB för yttrande. Den korta remisstiden har inte medgivit någon nämnd-/styrelsebehandling.

Remissen skickas även till Business Region Göteborg AB (BRG) för kännedom och eventuellt yttrande. BRG har inkommit med yttrande.

Business Region Göteborg AB

Business Region Göteborg ställer sig positiva till de förslag som anges i underlaget och ser fram emot fortsatt dialog och framdrift.

Ska samhället möta den omedelbara efterfrågan på hållbar energiproduktion är bedömningen att vindkraft på land eller till havs är den snabbaste där stor produktions och distribution av eleffekt kan uppnås i vårt närområde. På längre sikt kan andra energislag eller energikällor vara aktuellt.

Elektrifiering och omställning av Västsveriges industri där fossila energislag ersätts av förnybara alternativ är drivkraften för Sveriges kommande konkurrenskraft och skapande av nya arbetstillfällen. Fordonsindustri, process-, kemi- och materialkluster driver omställningsarbetet som nu pågår och investeringstakten är hög.

VGR har i egen rapport bedömt att cirka 70 000 arbetstillfällen i området är helt beroende av att omställningen sker. Risker som beskrivs är att arbetstillfällen tappas till andra geografier som bättre kan möta omställningsbehoven.

Livsmedelsförsörjning i form av fiskerinäringsar och turism är andra näringsområden som berörs av energiproduktion i form av vindkraft på land eller till havs. Här krävs dialog och förståelse från alla intressenter för att nå samsyn och finna tillräckliga kompromisser för samexistens där allas intressen beaktas.

Försvarsmakten har intressen i vårt närområde i Västerhavet där marinen har flera etableringar och där särskild hänsyn och dialog krävs för att nå möjlig samexistens.

Naturområden och dess olika värden i form av växt- och djurliv är ytterligare ett område där stor hänsyn krävs för att bevara och utveckla området.

Business Region Göteborgs bedömning är att med god dialog och kompromissvilja kan samexistens för vindkraftsetableringar nå framgång både på land och till havs.

Göteborg Energi AB

Enligt prognoser från Göteborg Energi förväntas elbehovet i Göteborg öka kraftigt under de kommande 10-15 åren, baserat på inkomna kundförfrågningar och kunddialoger. På grund av kapacitetsbrist i det överliggande elnätet till Göteborg behöver dock elnätsavtalen för nya industrikunder eller verksamheter som vill utöka sitt effektuttag begränsas vid situationer då elnätet är ansträngt. För att kunna säkerställa en leveranssäker elförsörjning för dessa elkunder krävs en rad åtgärder, inklusive förstärkning av elnätet på lokal-, regional- och stamnätsnivå, ökad flexibilitet i elanvändningen och investeringar i ny elproduktion.

Med den förväntade utvecklingen i elbehov för Göteborg kan vindkraftsparken Västvind, som ett storskaligt tillskott av elproduktion i stadens närområde, spela en viktig roll. Motsvarande potential för vindkraft saknas i Göteborgs kommun. Vid full utbyggnad enligt tillståndsansökan kommer anläggningen kunna producera elenergi motsvarande Göteborgs årliga elförbrukning idag och vid starka vindar kunna förse det momentana maximala elbehovet i staden. Produktionsanläggningen bidrar därmed med betydande kapacitet för närområdet där den ansluts. Mot denna bakgrund av nyttan för energisystemet tillstyrker Göteborg Energi tillståndsansökan för Västvind.

Elbehovet i Västsverige ökar snabbt i takt med att industrier och transportsektorn elektrifieras som ett led i omställningen för att fasa ut fossila bränslen. Den ökande efterfrågan drivs ytterligare på av planerade storskaliga industrisatsningar i regionen.

Kapacitetsbehovet för Göteborg förväntas öka med närmare 70 % de kommande 10-15 åren. Samtidigt är elnätskapaciteten på region- och stamnätsnivå otillräcklig och det råder underskott av produktionskapacitet i relation till behovet. Göteborg Energis granskning av tillståndsansökan har fokuserat på nyttan ur ett energisystemperspektiv. Begränsat fokus har lagts på intresseavvägningen i förhållande till andra verksamheter och värden.

Bolaget noterar att Västvinds verksamhetsområde ingår i ett utredningsområde för energiutvinning enligt Havs- och vattenmyndighetens nyligen uppdaterade havsplaner, vilket bekräftar lämpligheten för Västvinds lokalisering.

I relation till de många vindkraftsparker som är under planering längs de svenska kusterna bedöms Västvind ha särskilt goda förutsättningar då det råder goda vindförhållanden till havs på västkusten och vindkraftsparken är lokaliserad i närheten av den elintensiva industrin på västkusten.

Göteborg Energis Nät AB har fått förfrågan av West Wind Offshore AB om att utvärdera elnätsanslutning till bolagets nät i Göteborg. Övergripande nätlösningar för anslutningar har studerats och arbete med tillstånd för lämpliga anslutningspunkter har påbörjats. Projekteringsavtal har tecknats och nästa steg är att ta fram en budgetoffert.

Genom att ansluta Västvind till elnätet i närheten av ett område med stora elbehov minskar behovet av utbyggnad av stam- och regionnätsledningar, särskilt om detta elbehov är flexibelt alternativt att lokal planerbar produktion kombineras med vindkraften. Det är därför angeläget att systemnyttan beaktas vid tillståndsgivning för ledningsdragning för att ansluta Västvind. Göteborg Energis huvudalternativ är en anslutning av Västvind till det lokala elnätet i hamnen i Göteborg där stora delar av de prognosticerade elbehoven förväntas uppstå. Detta alternativ förväntas ha störst potential att minimera flaskhalsar i elnätet. Anslutning av vindkraft direkt till lokalnätet i hamnen lyfts av flera av Göteborg Energis kunder som en avgörande faktor för omställning och tillväxt.

För att hantera Göteborgs behov av utökad elnätskapacitet behövs utbyggnad av både region- och stamnät bland genom en ny dubbel 130 kV-ledning mellan Ale och Hisingen men även förstärkningar i stamnätet mellan norra och södra Sverige behövs i förlängningen för det ökade behovet.

Havsbaserad vindkraft har en förhållandevis hög kapacitetsfaktor i förhållande till annan väderberoende elproduktion och produktionsprofilen har en tyngdpunkt på vinterhalvåret när elbehovet är högre. Detta innebär att kraftslagets behov av balansering från planerbara elproduktionsresurser är lägre, vilket är gynnsamt för elsystemet. Göteborg Energis befintliga och planerade elproduktion kan på ett systemriktigt sätt samverka med en stor havsbaserad vindkraftpark på västkusten.

Energiförsörjning och energisystem spelar en alltmer avgörande roll i det säkerhetsläge som råder. De bottenförlagda elledningar som ansluter havsbaserade vindkraftparker löper en risk för att utsättas för sabotage, varvid riskreducerande åtgärder bör vidtas i samband med uppförande av anläggningen.

Göteborgs Hamn AB

Göteborgs Hamn AB (GHAB) har enligt styrelsebeslut den 24 april 2023 valt att investera i West Wind Offshore AB.

Det är ett projektbolag som äger vindkraftsparken Västvind och GSHAB äger således 5%. Syftet med delägarskapet är att skicka en tydlig signal om projekts betydelse för hamnens utveckling och ambition att uppnå klimatmålen inom transportsektorn. Som minoritetsägare bidrar GHAB inte till avgörande beslut beträffande Västvinds utveckling. Om Västvind erhåller godkända tillstånd eller inte avgör GHAB:s fortsatta agerande beträffande sitt delägarskap.

Samlad bedömning

GHAB bedömer att behovet av storskalig förnyelsebar energiproduktion och en omställning till ett långsiktigt hållbart samhälle är av avgörande betydelse. Särskild hänsyn till detta ska tas i beaktande vid en samlad effektbedömning där en betydande total samhällsnytta bör överväga mindre effekter och påverkan för sjöfarten. Med anledning av detta tillstyrker GHAB tillståndsansökan.

Innebörden av ökad effekt- och eltillgång för GHAB

Transportsektorn står inför en omvälvande utmaning, att kraftfullt minska sitt klimatavtryck. Metoderna för detta kan sammanfattas till två, där effektiv logistik sedan länge varit ledstjärnan, vilket drivit ner kostnader och resulterat i stora logistiska hubbar där Göteborgs hamn är Skandinavians överlägset största logistikhubb och hamn. Den andra metoden är renare bränslen där de senaste åren sett en övergång till biobaserade och eller gasbaserade bränslen med bättre klimat- och miljöegenskaper. Ska transportsektorn däremot radikalt kunna minska sitt bidrag av växthusgaser så råder det numera inget tvivel om att fossilfria bränslen baserade på förnyelsebar elektricitet är helt avgörande. Dessa nya bränslen kan ha olika egenskaper beroende på vilken typ av transportfordon som ska framföras. Det bränsle som utvecklas mest tydligt nu är elektricitet för batterielektriska fordon, men för att kunna framföra större och tyngre fordon och fartyg behövs bränslen med högre energidensitet såsom tex vätgas, metanol eller ammoniak. Den gemensamma nämnaren är att samtliga bränslen för framtiden tillverkas från grön el.

Göteborgs hamn är av central betydelse för svensk industri. För att vara ett relevant och konkurrenskraftigt godsnav för framtiden är tillgången till stora mängder grön el av avgörande betydelse. I dagsläget finns landanslutningar för fartyg, laddstationer för tung trafik och planer på vätgasproduktion samt distribution. Framöver är det tydligt att behovet av eleffekt för de fordon och fartyg som trafikerar hamnen kan öka markant. Behovet av eleffekt i hamnens analyser exkluderar däremot storskalig tillverkning av flytande och gasbaserade bränslen baserade på el, detta på grund av avsaknaden av tillräcklig mängd grön eleffekt. Om exempelvis eleffekter av den storleken som den havsbaserade vindkraftsparken Västvind kan ledas in i hamnens närhet kan det ge upphov till nya industrietableringar och en storskalig transformation av transportbranschens bränslen.

Nautiska synpunkter

Vindparken kommer att vara nära farledsstråket till hamnen i Göteborg. Därför är GHAB intresserade av att flödet för fartygstrafiken eller dess säkerheten inte försämras.

Den kommentar GHAB har till den nautiska riskanalysen är att minimiavståndet mellan vindkraftspark och farled bör utgöras av en säkerhetszon mellan fartyg och vindkraftspark som baseras på internationella riktlinjer och innebär acceptabla risknivåer.

Vid framtagande av säkerhetszonen bör man ta hänsyn till de största fartyg som trafikerar rutten idag och även ta höjd för framtida utveckling av trafiken.

En utveckling där ett större antal av våra idag största fartyg passerar det trafikstråk som går närmast aktuellt område för etablering eller en utveckling till större fartyg generellt, bör tas i beaktande.

Övrigt

GHAB är medvetna om att rubricerad tillståndsansökan inte inkluderar vindkraftsparkens exportkabel mot land men vill påpeka de potentiellt mycket positiva värden som kan skapas om eleffekten leds in i hamnen.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningen avstyrker beviljande av tillstånd för den havsbaserade vindkraftparken Västvind inom den ekonomiska zonen av följande skäl:

- Lokaliseringen för vindkraftparken Västvind i det aktuella området V359 är inte lämplig enligt miljöbalkens 2 kap. 6 § om val av plats eftersom vindkraftverken riskerar att orsaka alltför stort intrång för havsområdets fågelliv och de migrerande fåglar som passerar området.
- Området bedöms heller inte vara lämpligt då förvaltningen i sitt tjänsteutlåtande om revideringen av havsplanen för Västerhavet har förordat planalternativ 3 med föreslagna energiområden, i vilket V359 inte ingår. Anledning är att detta alternativ ger minst potentiell negativ påverkan främst för det marina växt- och djurlivet, fåglar, fladdermöss och för landskapsbilden. Vidare har miljö- och klimatkommitténs tillägg till yttrandet om att planalternativ 3 ska utökas med ett av de energiområden i nära anslutning till stadens kommungräns under förutsättning att flyttfågelkorridoren hålls intakt, nu tillgodosetts i och med regeringens beslut att ge tillstånd till vindkraftparken Poseidon (område V357).
- De negativa konsekvenserna bedöms väga tyngre än nyttan med den fossilfria elproduktion som är möjlig att leverera från platsen för vindkraftparken Västvind. Förvaltningen kan redan idag se att tillskottet av el från de havsbaserade vindkraftparkerna i Västerhavet som fått tillstånd kommer att bli betydande och väl bidra till det förväntade ökade behovet av el.
- Målkonflikter och oron över vad de sammantagna konsekvenserna för sjöfarten, fisket, fåglar, det marina växt- och djurlivet och landskapsbilden blir, behöver tas på allvar om flera eller samtliga vindkraftparker som är aktuella för prövning i Västerhavet byggs ut. Förvaltningen bedömer att det är resultatet av pågående havsplanering som lämpligast kan vägleda hur många vindkraftparker som kan tillåtas på Västkusten.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsförvaltningen ser fortsatt positivt på produktion av förnybar energi i form av havsbaserad vindkraft. Kompletteringen innehåller inget svar på länsstyrelsens fråga om elektromagnetiska fält (fråga 19). Stadsbyggnadsförvaltningen har i övrigt inga synpunkter på ansökan med tillhörande komplettering.

Stadsledningskontorets bedömning

Enligt prognoser från Göteborg Energi förväntas elbehovet i Göteborg öka kraftigt under de kommande 10-15 åren. Redan idag har staden brist på såväl elenergi som eleffekt, storskalig vindkraft kan tillföra staden elenergi och eleffekt på ett effektivt sätt när behovet är stort.

På grund av kapacitetsbrist i elnätet behöver elnätsavtalen för nya industrikunder och verksamheter som vill utöka sitt effektuttag begränsas vid situationer då elnätet är ansträngt.

Havsbaserad vindkraft har en tyngdpunkt för elproduktionen på vinterhalvåret när elbehovet är högre. Göteborg Energis befintliga och planerade elproduktion kan på ett systemriktigt sätt samverka med en stor havsbaserads vindkraftpark på västkusten. Vindkraftsparken Västvind, som ett storskaligt tillskott av elproduktion i stadens närområde, kan spela en viktig roll då den kan komma att ge ett tillskott på cirka 4-4,5 TWh förnybar el per år vilket kan jämföras med elanvändningen i Göteborgs kommun som är cirka 4,5 TWh.

Göteborgs hamn är av central betydelse för svensk industri. För att vara ett relevant och konkurrenskraftigt godsnav för framtiden är tillgången till stora mängder grön el av avgörande betydelse. Om exempelvis effekter av den storleken som den havsbaserade vindkraftsparken Västvind kan leda in i hamnens närhet kan det ge upphov till nya industrietableringar och en storskalig transformation av transportbranschens bränslen.

Vindkraftsparken kommer att vara nära farledsstråket till GHAB, det är viktigt att flödet för fartygstrafiken eller säkerheten för denna inte försämras. Vid framtagande av säkerhetszoner behöver hänsyn tas till de största fartyg som trafikerar rutten idag samt till en framtida utveckling av trafiken det vill säga ett större antal av de idag största fartyg eller en utveckling till större fartyg.

Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 lyder klimatmålet: Göteborgs klimatavtryck är nära noll. Ökad produktion av förnybar energi bidrar till att begränsa klimatpåverkande utsläpp, vilket är nödvändigt för en långsiktigt ekologiskt hållbar utveckling.

Stadsledningskontoret framför också att fiskerinäring och turism är näringsområden som berörs av vindkraft till havs. Det krävs dialog och förståelse från alla intressenter för att nå samsyn och finna kompromisser för samexistens. Försvarsmakten har intressen i stadens närområde i Västerhavet där marinen har flera etableringar och där särskild hänsyn och dialog krävs för att nå samexistens.

Göteborgs Stad var i sitt yttrande 2023-10-25 § 740 positiv till vindkraftsparken Poseidon, som delvis berör samma område, och framförde att utifrån det stora behovet av elkraft och stadens klimatmål såg staden behov av att ha framdrift i beslut om förnybara kraftkällor. Staden lyfte också att ansökan behöver samplaneras med det påbörjade arbetet om ändringar av havsplanerna för Västerhavet kring behovet av ökad energiutvinning. Utifrån det stora behovet av elkraft och Göteborgs Stads klimatmål framfördes också att behovet av att ha framdrift i beslut om förnybara kraftkällor. Staden ställde sig därför positiv till aktuell ansökan med tanke på att det finns risk för att besluten om havsplanerna kan komma att dröja.

Vid internremitteringen i staden har stadsbyggnadsförvaltningen, Business Region AB, Göteborgs Hamn AB och Göteborg Energi AB ställt sig positiva till ansökan medan miljöförvaltningen avstyrkt. Miljöförvaltningen gör bedömningen att lokaliseringen för vindkraftsparken Västvind i det aktuella området V359 inte är lämplig enligt miljöbalkens lokaliseringsprinciper i balkens hänsynsregler.

Miljöförvaltningen hänvisar till att havsplaneringen är det lämpligaste verktyget för att kunna hantera målkonflikterna och de kumulativa effekterna och det är resultatet av havsplaneringen som lämpligast kan vägleda hur många vindkraftparker som kan tillåtas på Västkusten.

Mot bakgrund av en samlad bedömning av ovanstående föreslår stadsledningskontoret att Göteborgs Stad tillstyrker West Wind Offshore AB:s ansökan om tillstånd för vindkraftparken Västvind.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Tabell 32. Matris som sammanfattar de samlade miljöeffekterna till följd av den ansökt verksamheten.
n/a betyder ej relevant.

	positiv	obetydlig	mycket små	små	måttliga	stora
Område	Etableringsfas			Driftsfas		Avvecklingsfas
Befolkning och människors hälsa						
- Boende (vindkraftverkens synlighet från land)						n/a
Djur, växter och biologisk mångfald						
- Natura 2000	Natura 2000-prövning bedöms ej krävas					
- Bottenhabitat och bottenfauna						
- Fisk och kräftdjur						
- Marina däggdjur						
- Fåglar						n/a
- Fladdermöss						n/a
Mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö						
- Kusterosion svenska kusten						n/a
- Kusterosion danska kusten						
- Miljöövervakning						
- Miljö kvalitetsnorm						
- Klimatnytta och klimatpåverkan						
- Marinarkeologi						n/a
Hushållning med mark, vatten, och den fysiska miljön i övrigt						
God hushållning och ingen påtaglig skada						
Hushållning med material, råvaror och energi						
God hushållning						
Andra delar av miljön						
- Yrkesfisket						
- Sjöfarten	Bedöms i ett senare skede efter genomförande av nautisk riskanalys					
- Luftfarten						n/a
- Totalförsvaret	Bedömning ej möjligt på grund av försvarssekretess					

5183.02.0695

Regeringen
Klimat- och näringslivsdepartementet

E-post: kn.registrator@regeringskansliet.se

Stockholm den 11 juli 2023

**ANSÖKAN OM TILLSTÅND ENLIGT LAGEN OM SVERIGE EKONOMISKA ZON
M.FL. FÖR DEN HAVSBASERADE VINDKRAFTPARKEN VÄSTVIND**

Sökande: West Wind Offshore AB, 559318-3907, c/o Eolus Vind AB, Box 95, 281 21
Hässleholm

Ombud: Advokaten Björn Hellman samt biträdande juristerna Nils Karlsson Green och
Emma Söderlind Advokatfirman Åberg & Co AB, box 16 295, 103 25 Stockholm, tfn: 08-696
95 85/070-770 77 82, e-post: bjorn.hellman@adv-ahberg.se, nils.k.green@adv-ahberg.se och
emma.soderlind@adv-ahberg.se

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon m.fl. för
uppförande, drift och avveckling av Västvind vindkraftpark i Västerhavet, inom Sveriges
ekonomiska zon samt tillstånd till utläggande och bibehållande av internkabelnät

1 YRKANDEN

1. West Wind Offshore AB (nedan även ”**bolaget**”) yrkar att regeringen ska meddela
tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon för uppförande,
drift och avveckling av en vindkraftpark med högst 30 vindkraftverk inom den
svenska ekonomiska zonen, och förutsatt att det inte uppförs fler än totalt 50
vindkraftverk inom hela projektområdet, med en maximal totalhöjd om 320 meter
över havsnivån med tillhörande transformatorstationer, fundament och
sammanhängande anläggningar, i Norra Kattegatt och Skagerack i den norra delen
av Västerhavet inom ett område som framgår i **bilaga A** (område A).

2. Bolaget yrkar vidare att regeringen meddelar tillstånd enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln till utläggande och bibehållande av de undervattenskablar inom i **bilaga A** markerade områden (område A och B) som krävs för Västvind vindkraftpark.
3. Bolaget begär också att regeringen
 - a. bestämmer att de anläggningsåtgärder som krävs för verksamheten ska vara utförda senast 15 år från dagen för tillståndsbeslutet och att tillståndet förfaller för de delar av verksamheten som inte har utförts vid denna tidpunkt,
 - b. bestämmer att tillståndet ska gälla i 45 år från den dag bolaget anmäler till tillsynsmyndigheten att vindkraftparken eller del därav tagits i drift,
 - c. för anläggningarna med stöd av lagen om Sveriges ekonomiska zon föreskriver en säkerhetszon om 50 meter runt respektive fundament för vindkraftverk och en säkerhetszon om 50 meter runt fundament för transformatorstation inom vilka obehöriga inte får vistas,
 - d. meddelar villkor enligt förslag nedan, samt
 - e. godkänner den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen i **bilaga C**.

2 FÖRSLAG TILL VILLKOR

Bolaget föreslår att det föreskrivs följande villkor för tillståndet.

Allmänt villkor

1. Om inget annat framgår av föreskrivna villkor ska verksamheten utformas och bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgivit i tillståndsansökan och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Närmare placering av vindkraftverken

2. Den närmare placeringen av vindkraftverken inom vindkraftparken ska ske efter samråd med Försvarmakten.

Pålning

3. Pålning ska inledas med s.k. mjuk uppstart, varefter styrkan i hammarslagen successivt ska trappas upp till full styrka, s.k. *ramp up*. Varaktigheten av *ramp up*-perioden får inte vara kortare än 30 minuter. Vid tillfälliga uppehåll i pålningsarbete behöver *ramp up* inte tillämpas om uppehållet varat kortare än 30 minuter.
4. Den genomsnittliga slagfrekvensen får inte överstiga 15 pulser/min under *ramp up*-perioden eller 30 pulser/min under pålningsarbetet.

Information om arbetenas påbörjande, fortskridande och avslutande

5. Bolaget ska minst tre (3) månader, eller den kortare tid som respektive myndighet medger, innan anläggningsarbetena för vindkraftparken eller innan nedläggning av internkabelnätet påbörjas informera Försvarets radioanstalt, Försvarmakten, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Sjöfartsverket och Transportstyrelsen om detta.

Myndigheterna ska därefter informeras om arbetenas fortskridande samt när arbetena avslutas. Formerna för hur och med vilken periodicitet informationen ska lämnas under anläggningsskedet ska redovisas i kontrollprogrammet.

Sjöfart

6. Bolaget ska senast fyra (4) veckor innan anläggningsarbeten avses påbörjas samråda med Sjöfartsverket och Transportstyrelsen om de åtgärder som krävs till skydd mot störningar för sjöfarten. Bolaget ska i skälig utsträckning bekosta eventuella skyddsåtgärder.
7. I samband med att anläggningsåtgärder vidtas ska verksamhetsutövaren följa de anvisningar som lämnas av Sjöfartsverket så att fartygstrafiken till och från projektområdet inte äventyrar passerande fartygs säkerhet.
8. Under anläggningsskedet ska det aktuella arbetsområdet övervakas av bolaget i syfte att minska risken för att fartyg navigerar fel.

Hindersmarkering och hindersinformation

9. Vindkraftverken ska förses med hindermarkering i enlighet med vid den tidpunkten gällande föreskrifter. Senast 30 dagar innan respektive vindkraftverk avses resas ska uppgifter om slutlig position och höjd lämnas till Sjöfartsverket och Transportstyrelsen. Vidare ska en flyghinderanmälan enligt luftfartsförordningen (2010:770) lämnas in till Försvarsmakten. Hindersbelysning ska så långt som möjligt synkroniseras inom anläggningen för att undvika störningar i omgivningen.

Kulturmiljö och marinarkeologi

10. En skyddszon om 80 meter ska hållas till de sex fartygslämningar av *klass 1 tydligt vrak* och de tre fartygslämningar av *klass 2 troligt vrak* som har identifierats inom projektområdet och som enligt länsstyrelsen Västra Götalands meddelande den 26 maj 2023 i ärende 431-28633-2022 har följande ID: 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11.

Fåglar

11. Berörda vindkraftverk ska driftregleras genom att vingarna hålls stillastående eller med rotor ställd i idlat läge vid stort antal migrerande rovfåglar över vindkraftverken när det samtidigt finns en förhöjd risk för fågelkollisioner vid vindkraftverken.

Oexploderad ammunition

12. Vid eventuellt behov av rövning av minor eller annan oexploderad ammunition ska samråd ske med Försvarsmakten, Kustbevakningen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Bolaget ska tillsammans med dessa myndigheter ta fram lämpliga skyddsåtgärder för att undvika eller reducera tänkbar påverkan på fisk, sjöfågel och marina däggdjur.

Kemikalier och avfall

13. Utrustning för uppsamling av spill från olja och andra kemikalier från vindkraftverk och transformatorer ska finnas. Både fast och flytande avfall ska tas om hand, sorteras, förvaras och transporteras till land för omhändertagande.

Beredskaps- och räddningsplan

14. Innan anläggningsarbetena påbörjas ska en beredskaps- och räddningsplan utarbetas efter samråd med Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Sjöfartsverket och Kustbevakningen. Planen ska bl.a. omfatta uppgifter om insatser för sjöräddning, bärgning och räddning av eventuella skadade, skydd av miljön vid eventuella oljeutsläpp och bärgning av eventuella skadade fartyg. Planen ska även redovisa ansvarsfördelning, tillgängliga räddningsresurser och bogserbåtskapacitet i områdets närhet. Beredskaps- och räddningsplanen ska vid behov följas upp, utvärderas och förbättras.

Kontrollprogram

15. Kontrollprogram för verksamheten ska finnas för anläggningsskedet, driftskedet och avvecklingsskedet. Av kontrollprogrammet ska det framgå hur kontroll av verksamheten ska ske, med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.

Förslag till kontrollprogram ska lämnas till Länsstyrelsen i Västra Götalands län senast tre (3) månader, eller den kortare tid som länsstyrelsen medger, innan respektive skede inleds. Kontrollprogrammet kan samordnas med eventuella övriga kontrollprogram för verksamheten.

Avveckling

16. Vid avveckling av verksamheten ska åtgärder för återställning vidtas. En avvecklingsplan ska tas fram av bolaget och ges in till tillsynsmyndigheten senast ett (1) år innan vindkraftverken avses tas ur bruk permanent och elproduktion inte längre bedrivs. Verksamheten ska anses som nedlagd om verksamhet för elproduktion inte har bedrivits under en sammanhängande tid om tre år.

Tillsynsmyndigheten får besluta i vilken omfattning anläggningar för vindkraftparken inklusive installationer på havsbotten ska tas bort och vilka övriga åtgärder som krävs

för återställning.

Ekonomisk säkerhet

Bolaget ska hos tillsynsmyndigheten ställa säkerhet för kostnaderna för återställningsåtgärder samt för kostnaderna för eventuell nödvändig sjömätning i samband med en nedläggning av verksamheten. Säkerheten, som ska ställas senast när anläggningsarbetena påbörjas, ska uppgå till 6 mSEK per uppfört vindkraftverk i 2023 års prisnivå. Tillsynsmyndigheten får besluta att sätta ner beloppet så att det svarar mot vid var tid gällande kostnader för återställning och eventuell nödvändig sjömätning.

Delegationer

D1. Tillsynsmyndigheten får besluta om undantag från verksamhetsbegränsningen enligt villkor 11 till skydd för migrerande rovfåglar om det visar sig att driftreglering inte kan anses motiverat med hänsyn till nyttan av dessa skyddsåtgärder jämfört med kostnaden.

Tillsynsmyndighet

Bolaget föreslår att länsstyrelsens i Västra Götalands län, i samråd med Kustbevakningen, ska utses att utöva tillsyn över verksamheten.

3 BAKGRUND OCH SYFTE MED ANSÖKAN

Den aktuella ansökan avser en tillståndsprövning enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon (LSEZ) och lagen (1966:314) om kontinentalsockeln (KSL) av Västvind vindkraftpark, som avses uppföras i svenska territorialhavet och Sveriges ekonomiska zon ca 20 km nordväst om Göteborg och ca 15 km väster om skärgården i Kungälv och Öckerö kommuner.

Den västsvenska regionen är en mycket viktig del av svenskt näringsliv och här finns många betydelsefulla industrier. Fram till 2030 förväntas elbehovet i regionen öka markant samtidigt som Västra Götalands län har tagit sig an ambitiösa regionala klimatmål om att vara oberoende av fossil energi år 2030.

Västvind vindkraftpark kan komma att ge ett tillskott på ca 4–4,5 TWh förnybar el per år till det västsvenska elnätet. Detta går att jämföra med elanvändningen i Göteborgs kommun och Västra Götalands län som under 2019 rapporterades till 4,2 TWh respektive 18,4 TWh. Västra Götaland är den region med överlägset störst antal anställda inom industrin i landet.¹ Enligt prognoser från Energimyndigheten är det industrin som står för en överväldigande majoritet av tillkommande elbehov fram till 2035.² Västra Götalands elbehov beräknas att öka till följd av den gröna omställningen och innebära att ytterligare 15 TWh lokal produktion behöver tillkomma före 2030, inte minst på grund av att den lokala petrokemin och fordonsindustrin ställer om. Vindkraftparken kan därmed få en betydande roll för realiseringen av framtida industrietableringar, forsknings- och utvecklingsverksamhet samt elektrifiering av samhället. Elen från vindkraftparken kan levereras till anslutningspunkter på land i exempelvis Göteborgs eller Stenungsunds kommuner vilket möjliggör direktleverans, med små förluster, av lokalproducerad förnybar el till industrier och verksamheter i Västsverige.

I sammanhanget får bolaget framhålla kriget i Ukraina och Rysslands agerande på energimarknaden vilket bland annat har lett till ny EU-lagstiftning som syftar till att underlätta och påskynda utbyggnaden av förnybar energi i medlemsstaterna. Av skälen till förordning (EU) 2022/2577 som trädde i kraft vid årsskiftet 2022/2023 framgår bland annat följande.

Minskningen av ryska naturgasleveranser hotar försörjningstryggheten i unionen och medlemsstaterna. Användningen av gasleveranser som vapen och Rysslands manipulation av marknaderna har genom störningar i gasflödena lett till kraftigt stigande energipriser i unionen vilket inte bara äventyrar unionens ekonomi utan också allvarligt hotar försörjningstryggheten. En snabb utbyggnad av förnybara energikällor kan bidra till att begränsa den rådande energikrisens effekter genom att utgöra ett försvar mot Rysslands åtgärder. Förnybar energi kan i hög grad bidra till att motverka Rysslands användning av energi som vapen genom stärkt försörjningstrygghet i unionen, minskad volatilitet på marknaden och sänkta energipriser.

¹ Statistiska centralbyrån, SCB.

² Myndighetsgemensam uppföljning av samhällets elektrifiering, Energimyndigheten 2023:02.

Det är mot den bakgrunden ytterst angeläget att öka den nationella och regionala elproduktionen.

4 OM SÖKANDEN OCH DESS ÄGARE

Projektbolaget West Wind Offshore AB ägs till 95 % av Eolus Vind AB (publ) (Eolus) och av Göteborgs Hamn AB till 5 %.

Eolus är en drivande aktör i omställningen till förnybar elproduktion och har sedan starten 1990 utvecklats till en av Nordens ledande vindkraftsprojektörer. Eolus huvudsakliga verksamhet omfattar projektering och etablering av anläggningar för förnybar energi och energilagring. Hittills har Eolus medverkat vid uppförandet av mer än 738 vindkraftverk. Utöver detta har Eolus pågående etableringar i Sverige, Norge och USA som omfattar 476 MW. Sammanlagt har Eolus etablerat cirka 13 % av den vindkraft som byggts i Sverige.

Eolus bedriver för närvarande verksamhet inom sol, lagring, landbaserad och havsbaserad vind i Norden, Baltikum, Polen och USA och är engagerat i projektutveckling av ett antal havsbaserade vindkraftsprojekt inom flera av dessa länder. I takt med att etableringskostnaderna för havsbaserad vindkraft sjunker siktar Eolus på att vara en del av värdekedjan i detta segment genom utveckling av attraktiva projekt. Eolus har bland annat varit involverat i utvecklingen och tillståndsansökan för Blekinge Offshore i Hanöbukten.

Utöver projektering och etablering har Eolus också en driftorganisation med kontrakt för att förvalta över 1 400 MW åt kunder.

Göteborgs Hamn är Skandinavians största hamn, grundad för mer än 400 år sedan. 70 % av Skandinavians industri och befolkning finns inom ett avstånd av 50 mil från hamnen. I det området ryms de tre huvudstäderna Oslo, Köpenhamn och Stockholm. Totalt passerar nära 30 % av Sveriges utrikeshandel via Göteborgs hamn.

Göteborgs Hamns ambition är att leda den gröna omställningen av sjöfarten, med ambitionen om att i framtiden vara en energihub och ett grönt centrum för tillverkning av vätgas och e-

bränslen till sjöfart. Tillgång till grön el kommer att vara helt avgörande för hamnens utveckling och konkurrenskraft.

5 ORIENTERING

5.1 Ansökans omfattning m.m.

Den planerade vindkraftparken är belägen inom dels Sveriges ekonomiska zon, dels territorialhavet inom Öckerös och Kungälv kommuner. Förevarande ansökan till regeringen avser den del av vindkraftsparken som är belägen inom den svenska ekonomiska zonen samt interkabelnätet i både den ekonomiska zonen och territorialhavet och för vilken regeringen är tillståndsmyndighet.

Ansökan avser således tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon till uppförande, drift och avveckling av Västvind vindkraftpark jämte tillhörande anläggningar (transformatorstation, internt elnät m.m.) inom den svenska ekonomiska zonen. Ansökan innehåller de uppgifter som krävs enligt 6 och 6 a §§ LSEZ samt miljöbalken.

Ansökan omfattar därutöver även tillstånd enligt KSL till att utlägga och bibehålla internkabelnätet inom hela vindkraftparken. Detta område omfattar således *både* svensk ekonomisk zon och territorialhavet.

Bolaget ansöker samtidigt som aktuell ansökan även om tillstånd enligt miljöbalken för uppförande, drift och avveckling av den del av vindkraftparken som är belägen inom territorialhavet. Den ansökan har idag getts in till mark- och miljödomstolen.

För att så långt som möjligt möjliggöra en prövning av vindkraftparkens samlade miljöpåverkan har en gemensam miljökonsekvensbeskrivning tagits fram för de båda ansökningarna.

För att bl.a. underlätta de respektive tillståndsmyndigheternas handläggning av ansökningarna och bedömningen av hela parkens miljöpåverkan samt för att i så stor utsträckning som möjligt, och i enlighet med miljöbalkens syfte, undvika en dubbelprövning och

dubbelreglering anser bolaget att prövningarna enligt miljöbalken och LSEZ samt KSL så långt som möjligt ska samordnas och att regeringen därför jämlikt 17 kap. miljöbalken bör förbehålla sig prövningen av tillåtligheten även av den del av verksamheten som omfattas av den ansökan om tillstånd enligt miljöbalken som idag ingetts till mark- och miljödomstolen. Det nu sagda gör sig än starkare gällande mot bakgrund av att hela den hittillsvarande specifika miljöbedömningen utgått från projektområdet, vilket är beläget i såväl ekonomisk zon som territorialvattnet.

En närmare beskrivning av den ansökta verksamheten, såväl under anläggande som under drift, beskrivs i en av bolaget upprättad teknisk beskrivning, **bilaga B**. Miljökonsekvenser, försiktighetsåtgärder, m.m. presenteras i en miljökonsekvensbeskrivning, **bilaga C**. Expertrapporter m.m., som utgör grund för miljökonsekvensbedömningen, återfinns i **bilagorna C-1 till bilaga C-17**.

5.2 Andra prövningar m.m.

För genomförandet av en havsbaserad vindkraftpark aktualiseras ett antal tillstånd och beslut. Nedläggande och bibehållande av exportkablar kräver tillstånd och koncession enligt KSL och ellagen (1997:857). Bolaget kommer nu att fortsätta arbetet med framtagande av dessa tillstånd. Förevarande ansökan omfattar således inte nedläggning av exportkablar från anläggningen till land. Verksamheten beskrivs emellertid som följdverksamhet i miljökonsekvensbeskrivningen.

I sammanhanget kan nämnas att bolaget har kommit långt i projekteringen av anläggningen och har redan erhållit tillstånd att undersöka kontinentalsockeln inom både projektområdet och områdena för exportkablar enligt 3 § KSL (SGU:s beslut den 9 december 2022 dnr 324-1721/2022).

Något separat Natura 2000-tillstånd krävs inte eftersom området inte är beläget inom eller i närheten av något Natura 2000-område. Ingen påverkan på Natura 2000-område riskerar således att uppkomma.

6 LOKALISERING OCH VERKSAMHETSBESKRIVNING

6.1 Lokalisering

Västvind vindkraftpark planeras i det svenska territorialhavet och Sveriges ekonomiska zon ca 20 km nordväst om Göteborg och ca 15 km väster om skärgården i Kungälv och Öckerö kommuner. Området är cirka 130 km² stort. För karta över området och koordinater, se **bilaga A**.

De alternativa utredningskorridorerna för exportkablar löper från området för vindkraftparken och angör land vid Tjörn, respektive Hisingen i Göteborg. Som framgår ovan omfattar förevarande ansökan dock inte tillstånd till exportkablar eller deras anläggande och en annan anslutningsväg kan bli aktuell.

Vindkraftparken ingår i havsplaneområdet Utsjöområde nordost Skagen, V331.

För Utsjöområde nordost Skagen, V331, anger havsplanen generell användning i hela området. Med generell användning avses att ingen särskild användning har företräde över någon annan.

6.2 Verksamhetsbeskrivning

En havsbaserad vindkraftpark består huvudsakligen av vindkraftverk, fundament, internkabelnät, transformatorstation, exportkablar samt landanslutning till stamnätet eller regionalt nät. Anslutningsledningen på land kommer att hanteras i ett separat tillståndsärende i enlighet med ellagen.

Teknikutvecklingen inom havsbaserad vindkraft går snabbt framåt och det är idag svårt att specificera exakt vilken teknik som kommer att vara tillgänglig och bäst lämpad för den planerade vindkraftparken vid tidpunkten för etableringen. För att ett tillstånd ska kunna möjliggöra användandet av bästa möjliga teknik bör därför en viss marginal i förhållande till nu högsta tillgängliga tekniska höjd tillåtas vad gäller vindkraftverkens totalhöjd.

Den slutliga placeringen av vindkraftverken, liksom typ av fundament, totalhöjd, kabeldragning samt exakt placering av transformatorstationer m.m. kommer att detaljprojekteras och beslutas efter det att tillstånd meddelats. Denna metodik ger flexibilitet och möjliggör användandet av bästa möjliga teknik. Metodiken är väletablerad för havsbaserad vindkraft (se t.ex. regeringens beslut den 15 maj 2023 i ärendena KN2023/01060 och KN2023) och är i linje med EU-kommissionens vägledning om utbyggnad av vindkraft (se EU-kommissionen, Vägledningsdokument om utbyggnad av vindkraft och EU:s naturvårdslagstiftning, 18 november 2020 C (2020) 7730 final, s. 104 f.).

I det följande beskrivs översiktligt anläggningens omfattning och utformning. För en mer detaljerad redovisning se den tekniska beskrivningen, **bilaga B**.

6.2.1 *Omfattning*

Projektområdet (både inom den svenska ekonomiska zonen och inom territorialvattnet) förväntas rymma maximalt 50 vindkraftverk med en totalhöjd på upp till 320 meter. Den definitiva fördelningen av verk inom den svenska ekonomiska zonen och territorialvattnet är inte slutligt bestämd utan avses optimeras vid detaljprojekteringen. Uppdelningen av antalet verk inom den svenska ekonomiska zonen respektive territorialvattnet kommer således att bestämmas i ett senare skede för att kunna utnyttja områdets resurser på bästa möjliga vis genom att optimera turbinlayouten och ta bäst hänsyn till områdets förutsättningar. Det totala antalet verk inom projektområdet kan dock aldrig överstiga totalt 50 vindkraftverk. Den hittillsvarande specifika miljöbedömningen har som ovan redovisats således utgått från uppförande av högst 50 vindkraftverk inom projektområdet. Installerad effekt förväntas kunna uppgå till ca 1 000 MW, vilket motsvarar en produktion om ca 4–4,5 TWh per år. Med hänsyn till teknikutvecklingen kan den faktiska effekten och produktionen bli högre.

6.2.2 *Fundament*

Val av fundament baseras på flera olika faktorer som bl.a. vindkraftverkets dimensioner, vattendjup, bottenförhållanden, kostnader samt väder- och havsförhållanden. Innan slutligt val av fundamentstyp görs kommer detaljundersökningar att genomföras. För Västvind vindkraftpark bedöms bottenfixerade fundament som utgångspunkt vara den mest troliga

lösningen, men även flytande fundament kan bli aktuella beroende på vad som framkommer i kommande detaljundersökningar.

Vattendjupet inom vindkraftparken är ca 30–100 meter.

6.2.3 *Vindkraftverken*

Teknikutvecklingen avseende havsbaserade vindkraftverk förväntas fortsatt gå fort de kommande åren. I projekt med byggstart runt år 2025 upphandlas idag turbiner med en effekt på 15 MW och en totalhöjd om 260 meter. En tänkbar utveckling inom de närmaste tio åren är vindkraftverk med en effekt på mer än 20 MW och med totalhöjd om 320 meter.

6.2.4 *Elnät, transformatorstation m.m.*

Elsystemet för en havsbaserad vindkraftpark består av ett internkabelnät, transformatorstation, exportkablar och en landtagningspunkt där exportkabeln övergår till landkabel för att sedan kopplas på region- eller stamnätet.

Det interna elnätet sammankopplar samtliga vindkraftverk i parken till en eller två havsbaserade transformatorstationer för att exportera den producerade elektriciteten till land. Storleken på kablarna för det interna kabelnätet dimensioneras utifrån antal vindkraftverk och dess kapacitet.

Det interna elnätet kopplas till den havsbaserade transformatorstationen där den producerade elektriciteten omvandlas till högre spänning. Som utgångspunkt bedöms två transformatorer i en station som är placerad i mitten av vindkraftparken vara trolig. Den slutliga placeringen av transformatorstationen kommer att avgöras av bland annat vindkraftverkens positioner, bottenförhållanden m.m.

Exportkablarna transporterar den producerade elektriciteten till anslutningspunkten på överliggande elnät. Exportkablarna består av havskablar som leds upp på land via en landtagningspunkt och vidare genom markförlagd kabel alternativt luftledning. Samrådet har omfattat alternativa utredningskorridorer för havskablar fram till landtagningspunkt och kommer hanteras i en separat tillståndsprocess. Två möjliga alternativa anslutningspunkter

har identifierats, vid Hisingen Göteborg alternativt i Stenungsund. Bolaget har kontinuerlig dialog med både transmissions- och regionnätägare.

6.2.5 *Tidplan*

Anläggandet av vindkraftparken förväntas påbörjas omkring år 2027, beroende på hur tillståndsprövningarna fortlöper. Anläggningsarbetena förväntas ta cirka tre år.

Vindkraftparken förväntas kunna tas i drift omkring 2028–2029.

6.2.6 *Drift*

Driften av en havsbaserad vindkraftpark övervakas på distans via en driftcentral. Regelbundet underhåll av vindkraftverken kommer att utföras och driftcentralen bör etableras lättillgängligt från den planerade vindkraftparken.

Vindkraftverkens förväntade livslängd är cirka 30–35 år. Med hänsyn till teknikutvecklingen kan emellertid livslängden bli längre för de vindkraftverk som slutligen uppförs.

6.2.7 *Avveckling*

Sedan vindkraftverken har nått slutet på sin livslängd kommer vindkraftparken att avvecklas genom att komponenterna monteras ned och hanteras i enlighet med vid den tidpunkten rådande lagstiftning. Kablar kan eventuellt lämnas begravda i havsbotten om miljökonsekvenserna anses vara mindre än om de hämtas upp från botten. Även delar av fundamenten kan komma att lämnas av samma anledning.

7 **MILJÖKONSEKVENSER**

7.1 **Övergripande sammanfattning av potentiell omgivningspåverkan**

I det följande redogörs översiktligt för bedömda miljökonsekvenser som förväntas uppstå under den planerade verksamhetens olika faser.

En utförlig redovisning av miljöeffekterna återfinns i miljökonsekvensbeskrivningen **bilaga C**.

Till grund för bedömningarna av verksamhetens påverkan ligger ett omfattande underlag som bland annat utgörs av inventeringar och undersökningar av marina naturvärden, fågel, fladdermöss och fisk. Analyser har gjorts av bland annat landskapsbild och kulturmiljö samt modelleringar och utredningar avseende förekomst av naturtyper, sedimentspridning och ljudutbredning.

Konsekvensbedömningen tar i beaktande de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som kommer att iakttas för verksamheten i syfte att undvika eller minimera påverkan på omgivningen. Samtliga bedömningar är gjorda utifrån ett s.k. worst case-scenario, dvs. den bedömda miljöpåverkan är gjord utifrån konservativa antaganden där den totala påverkan från verksamheten och konsekvenserna inte kan bli större än den bedömda.

7.2 Marina naturvärden

Påverkansbedömningen på marina naturvärden görs för anläggning, drift och avveckling av vindkraftparken. Påverkansfaktorer som ingår är fysisk påverkan, grumling och sedimentpålagring, miljögifter, förlust av habitat, främmande arter, tillkommande habitat, elektromagnetiska fält, hinderbelysning och indirekta effekter.

Sammanfattningsvis bedöms konsekvenserna för naturvärden under såväl anläggningsfas som driftsfas och avveckling som obetydliga till mycket små, med något undantag, se miljökonsekvensbeskrivningen, avsnitt 10.2.2.

7.3 Fisk och kräftdjur

Under anläggningsfasen bedöms den största konsekvensen uppkomma till följd av buller och grumling. Konsekvensen av anläggningsbuller bedöms emellertid ändå som endast liten. Även konsekvensen av grumling bedöms som liten.

Under driftsfasen kan en ökning av fisk i närhet till vindkraftverken förväntas till följd av rev- och skyddseffekter. Konsekvensen bedöms som positiv–mycket liten.

7.4 Marina däggdjur

Påverkan på marina däggdjur är främst kopplat till undervattensljud som uppkommer under anläggningsskedet.

För att ingen skadlig påverkan ska uppkomma för marina däggdjur vid eventuell pålning kommer bolaget, som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen, att vidta sådana skyddsåtgärder, t.ex. dubbel bubbelgardin, som medför att bullernivåerna från pålningen inte kan medföra skada på marina däggdjur.

Under driftsfasen förväntas påverkan på marina däggdjur vara obetydlig. Under avvecklingsfasen kan undervattensljud förekomma, men nivåerna bedöms vara betydligt mer begränsade än under anläggningsfasen.

7.5 Fåglar

Sammanfattningsvis bedöms kollisionriskerna för småfåglar som obetydliga, för migrerande rovfåglar som obetydliga med föreslagna skyddsåtgärder samt för sjöfåglar som obefintliga.

7.6 Fladdermöss

Bolaget har ingående utrett den eventuella förekomsten av fladdermöss inom projektområdet. Utredningarna visar att det inte finns några tecken på att fladdermöss migrerar mellan Sverige och Danmark så långt norrut som över norra Kattegatt och södra Skagerrak.

Områdets värde för fladdermöss bedöms därför vara obetydligt och verksamhetens effekter bedöms bli obetydliga. Därmed behövs varken villkor eller skyddsåtgärder för fladdermöss.

Bolaget föreslår, trots att det inte finns några tecken på fladdermusaktivitet inom projektområdet, ändå att ett undersökningsprogram för vindkraftparkens eventuella påverkan

på eventuella vår- och höstmigrerande fladdermöss ska tas fram och hanteras inom ramen för kontrollprogrammet.

7.7 Kulturmiljövård, friluftsliv, landskapsbild

Pater Noster (fyranläggning), Marstrand (stads- och badortsmiljö), Hälsö-Burö (fiskeläge) och Styrö socken (kust- och skärgårdsmiljö) utgör riksintressen för kulturmiljö enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Det närmaste riksintresset för kulturmiljövård är beläget cirka 11 kilometer från vindkraftsparken (Pater Noster). Den samlade bedömningen är att någon påtaglig skada på riksintressena för kulturmiljövård inte riskerar att uppkomma.

Södra Bohusläns kust och Göteborgs skärgård är de närmaste områdena som är utpekade som riksintressen för friluftslivet enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Den samlade bedömningen är att någon påtaglig skada på riksintressena för friluftsliv inte riskerar att uppkomma.

Den genomförda landskapsbildsanalysen visar att vindkraftsparken kommer att få störst konsekvenser för den befintliga landskapsbilden i vissa delar av Öckerö skärgård samt yttersta delen av Skagen.

8 NOLLALTERNATIV

Nollalternativet utgörs av hur de rådande miljöförhållandena förväntas utveckla sig om verksamheten eller åtgärden inte påbörjas eller vidtas (6 kap. 35 § tredje punkten miljöbalken).

I detta fall innebär nollalternativet att området lämnas oförändrat. Det innebär vidare att de positiva konsekvenserna av vindkraftsparken uteblir vilka främst består av utebliven ökad förnybar elproduktion samt utebliven minskning av koldioxidutsläpp. Den el som produceras av vindkraftverk ersätter normalt importerad el producerad av kol- eller gaskraftverk vilket medför minskat koldioxidutsläpp.

Slutligen uteblir det försvar mot Rysslands agerande på energimarknaden som vindkraftsanläggningen skulle vara en del av (jfr. de ovan nämnda skälen till förordning (EU) 2022/2577).

9 MOTSTÅENDE INTRESSEN M.M.

9.1 Yrkesfiske

Projektområdet för Västvind vindkraftpark berör riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap 5 § miljöbalken.

Bolaget har initierat dialog med företrädare för yrkesfisket i syfte att söka möjliggöra samexistens mellan yrkesfisket och elproduktion under såväl anläggnings- som driftsfasen. Bolaget eftersträvar en fortsatt öppen och konstruktiv dialog med fiskeorganisationerna. Bolaget är berett att erbjuda vidtagande av såväl skäliga åtgärder som ekonomisk kompensation för den skada som den ansökta verksamheten föranleder för fiskenäringen. Den ekonomiska omfattningen av sådan skada på fisket har ännu inte kunnat kvantifieras men arbetet med att ta fram underlag för sådan skadereglering har påbörjats. Bolagets önskan är att det ska ske i samråd med fiskeorganisationerna.

Bolagets avsikt är sammanfattningsvis att fiske ska kunna fortgå inom vindkraftparken även när den är uppförd och att skadan på fisket ska kompenseras.

9.2 Sjöfart

Riksintresse för sjöfart enligt 3 kap 8 § miljöbalken finns utpekad runt om projektområdet, längs den norra och den sydvästra sidan ligger riksintresset i direkt anslutning till projektområdet.

Vid den slutliga projekteringen kommer hänsyn att tas till sjöfarten. Även om passerande fartyg sannolikt kommer att hålla ett visst avstånd till vindkraftverken kommer det även

fortsättningsvis att finnas utrymme för sjöfarten inom farlederna som angränsar till projektområdet.

9.3 Totalförsvaret

Försvarmakten har under samrådet uppgett att vindkraftparken skulle medföra påtaglig skada på riksintresse för totalförsvarets militära del och att myndigheten därför motsätter sig vindkraftsetableringen. Försvarmakten har inte redogjort för de närmare skälen utan hänvisar till försvarssekretess (15 kap. 2 § offentlighets och sekretesslagen).

I syfte att möjliggöra samexistens med Försvarmaktens eventuella verksamhet inom området på av lagstiftaren önskat vis (se t.ex. prop. 1997/98:45, del 2, s. 30) är bolaget givetvis villigt att exempelvis i skälig utsträckning bekosta förstärkning av Försvarmaktens radar eller annan utrustning om den riskerar att påverkas. Så länge Försvarmakten inte klargör vilka anpassningar som krävs kan bolaget emellertid dessvärre inte redovisa några särskilda åtaganden.

Bolaget uppmanar mot den bakgrunden regeringen att begära att Försvarmakten ska redovisa dels vilka försvarsintressen som påverkas av den planerade verksamheten, dels vilka åtgärder som myndigheten anser behöver vidtas för att verksamheterna ska kunna samexistera.

Det får slutligen understrykas att den nationella elproduktionen är av mycket stor försvarspolitisk betydelse, i synnerhet med hänsyn tagen till det pågående kriget i Ukraina och Rysslands agerande på energimarknaderna. I sammanhanget får bolaget åter framhålla vad kommissionen har uttalat i förordning (EU) 2022/2577 om vikten av att snabbt bygga ut förnybara energikällor, att detta kan bidra till att begränsa den rådande energikrisens effekter genom att utgöra ett försvar mot Rysslands åtgärder och att förnybar energi i hög grad kan bidra till att motverka Rysslands användning av energi som vapen genom stärkt försörjningstrygghet i unionen, minskad volatilitet på marknaden och sänkta energipriser.

9.4 Konkurrerande verksamheter

Projektområdet i den del som ligger inom Sveriges ekonomiska zon och som alltså ska prövas av regeringen, överlappar delvis med den planerade vindkraftparken Poseidon (regeringens diarienummer KN2023/00991) som för närvarande bereds av länsstyrelsen i Västra Götalands län.

10 MLJÖKVALITETSNORMER

Den ansökta verksamheten bedöms inte påverka möjligheten att nå fastställda miljökvalitetsnormer, se miljökonsekvensbeskrivningen, **bilaga C**.

11 DE ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLERNA I 2 KAP. MILJÖBALKEN

11.1 Kunskapskravet (2 kap. 2 § miljöbalken)

Som framgår ovan är Eolus projektets majoritetsägare och är ledande inom projektutveckling av storskaliga vindkraftsanläggningar. Inom Eolus finns omfattande kunskap och erfarenhet av etablering av vindkraft både på land och till havs. Specialistkunskaper som krävs för att utföra undersökningarna inhämtas även via miljökonsultföretag.

Kunskapskravet är således uppfyllt.

11.2 Försiktighetsprincipen och kravet på bästa möjliga teknik (2 kap. 3 § miljöbalken)

Teknikutvecklingen inom vindkraftsbranschen går mycket snabbt. För att säkerställa att verksamheten i sin helhet etableras med bästa möjliga teknik kommer slutligt val av utformning och installationsteknik i övrigt att ske efter genomförd detaljprojektering och inför byggnation.

Bolaget kommer att i enlighet med försiktighetsprincipen vidta de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som krävs för att undvika påverkan på miljön. De villkor som har

föreslagits, tillsammans med vad bolaget i övrigt har åtagit sig i ansökningshandlingarna, ger uttryck för denna princip.

11.3 Produktvalsprincipen (2 kap. 4 § miljöbalken)

Produktvalsprincipen innebär att verksamhetsutövaren ska undvika att använda potentiellt miljö- och hälsoskadliga kemiska produkter eller varor som innehåller eller har behandlats med sådan kemisk produkt, om produkten eller varan kan bytas ut mot en mindre farlig sådan.

Bolaget kommer att planera och genomföra projektet med beaktande av denna princip.

11.4 Hushållningsprincipen (2 kap. 5 § miljöbalken)

Den ansökta verksamheten avser produktion av förnybar energi. Vindkraftparken kan bidra till Sveriges politiska målsättning om en helt fossilfri elproduktion år 2040. Verksamheten bidrar till en hållbar utveckling och lämplig hushållning av energiresurser. Bolaget kommer därtill att så långt som möjligt att begränsa resursutnyttjandet vid såväl anläggning, som drift och avvecklingsfaserna genom att söka minimera energianvändning, omhänderta och om möjligt återvinna avfall.

11.5 Lokaliseringsprincipen (2 kap. 6 § miljöbalken)

Bolaget har utrett olika områden för etablering av havsbaserad vindkraft varvid det aktuella området har identifierats som mycket väl lämpat. Förutsättningarna inom området är mycket gynnsamma för etablering av en havsbaserad vindkraftpark.

Huvudanledningen till valet av en geografisk lokalisering i elprisområde SE3 är att tillföra elproduktion till södra Sverige. Inte minst de senaste vintrarna har visat att det föreligger särskilt trängande behov av att öka både produktion och kapaciteten i nätet i den delen av landet.

Det specifika området Västerhavet lämpar sig väl för havsbaserad vindkraft till följd av dess goda vindförhållanden. Resultatet från lokaliseringsutredningen identifierade fyra alternativa

lokaliseringar för havsbaserad vindkraft i Västerhavet, varvid området som omfattas av ansökan bedömdes vara bäst lämpat.

För en utförlig redovisning av lokaliseringsalternativ, se miljökonsekvensbeskrivningen.

Bolaget anser sammanfattningsvis att verksamheten innebär ett iakttagande av miljöbalkens hänsynsregler.

12 INTERNKABELNÄTET

För utläggande av undervattenskablar på kontinentalsockeln krävs tillstånd enligt KSL.

Som framgår ovan sammankopplar det interna elnätet samtliga vindkraftverk i parken till en eller två havsbaserade transformatorstationer för att därifrån kunna exportera den producerade elektriciteten till land. Storleken på kablarna för det interna kabelnätet dimensioneras utifrån antal vindkraftverk och dess kapacitet.

Den närmare utformningen på nätet och ledningarnas placering är i nuläget inte slutligt bestämt utan beror på den slutliga utformningen och placeringen av vindkraftverken.

Kablarna avses förläggas cirka 1–2 meter ner i havsbotten. Metoderna för förläggning redovisas i den tekniska beskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen.

13 RISKER OCH SÄKERHET

Förutom föreslagna skyddsåtgärder/projektanpassningar föreslår bolaget flera sedvanliga villkor för att säkerställa säker sjöfart och luftfart, om samråd och hindermarkering, m.m. För att ytterligare trygga säkerheten för sjöfarten hemställer bolaget även att regeringen föreskriver en säkerhetszon om 50 meter kring respektive fundament för vindkraftverk och fundament för transformatorstation i enlighet med 7 § LSEZ.

Under anläggningsfasen upprättas vanligtvis en 500 meters säkerhetszon runt vindkraftsparken för att skydda anläggningen, personalen och tredje part. Säkerhetszonen kommer att märkas med tillfälliga markeringar och hinderbelysning enligt gällande bestämmelser. Den slutliga utformningen av säkerhetszonerna och hindermarkeringarna kommer att tas fram i samråd med relevanta myndigheter.

En initial kartläggning av förekomst av oexploderad ammunition (UXO) har gjorts i samband med bottenundersökningarna. En fullständig UXO-utredning har ännu inte utförts men kommer att göras under detaljprojekteringen. Om UXO påträffas kommer det att hanteras i samråd med relevanta aktörer.

14 TID FÖR ANLÄGGNINGSÅTGÄRDERNA

Uppförande av en havsbaserad vindkraftpark är ett omfattande och komplext projekt. Omfattande detaljprojektering, upphandlingar och avancerade anläggningsarbeten till havs kommer utföras. Tiden inom vilken anläggningsarbetena ska vara färdiga måste reflektera detta och att tidsplanen kan komma att förskjutas till följd av oförutsedda händelser.

Bolaget bedömer att anläggningsarbetena som krävs för verksamheten kan utföras inom 15 år från dagen för tillståndsbeslutet. Det får i sammanhanget framhållas att även om själva anläggningsarbetena endast förväntas ta cirka tre år föregås dessa av detaljprojektering och upphandlingar vilka kan ta flera år och drabbas av oförutsedda förseningar.

15 TILLSTÅNDETS GILTIGHETSTID

Som framgår ovan är vindkraftverkens förväntade livslängd i nuläget cirka 30–35 år. Teknikutvecklingen går emellertid som framförts ovan mycket fort. För att utnyttja resurserna på bästa sätt bör tillståndet därför ta höjd för att livslängden på anläggningen kan bli längre.

Tillståndet bör därför gälla i 45 år från den dag bolaget anmäler till tillsynsmyndigheten att vindkraftparken eller del därav tagits i drift.

16 STÄLLANDE AV SÄKERHET OCH SÖKANDENS TEKNISKA OCH EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Bolaget kommer inför anläggandet att ställa säkerhet för kostnaderna för rivning och andra återställningsåtgärder i samband med en nedläggning av verksamheten.

Som framgår ovan är sökanden ett dotterbolag till Eolus Vind AB (publ) som har omfattande erfarenhet av projektering, uppförande och förvaltning av vindkraft i både Sverige och utomlands. Eolus har cirka 120 anställda och en omsättning om cirka 2,5 miljarder kronor. Sökanden har därmed mycket goda tekniska och ekonomiska förutsättningar att genomföra projektet.

17 KONTROLL AV VERKSAMHETEN

Bolaget kommer att kontrollera verksamheten enligt tillämpliga bestämmelser om egenkontroll. För verksamheten kommer ett kontrollprogram att upprättas.

18 SAMRÅD

Ansökan har föregåtts av ett samrådsförfarande enligt 6 kap. miljöbalken.

En samrådsredogörelse har upprättats, se **bilaga D**. Vad som framkommit vid samrådet har beaktats vid utformningen av projektet, upprättandet av miljökonsekvensbeskrivningen samt denna ansökan.

19 HANDLÄGGNING

Som framgår ovan anser bolaget att regeringen ska pröva tillåtligheten av båda bolagets ansökningar, d.v.s. både den som rör tillstånd inom Sveriges ekonomiska zon enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon och den som rör tillstånd enligt miljöbalken till verksamhet inom territorialhavet (som idag ingetts till domstolen). Ett sådant förfarande är förenligt med utgångspunkten enligt miljöbalken som är att för verksamheter med miljömässiga, tekniska och geografiska samband som bedrivs av samma verksamhetsutövare det ska ske en samlad prövning av verksamhetens totala miljöpåverkan (se prop. 1997/98:45 s. 168 ff.). På så vis

främjas en ändamålsenlig prövning av hela den sökta verksamheten samtidigt som dubbelprövning och dubbelreglering undviks.

Behörighetshandlingar bifogas.

Som ovan

Björn Hellman

Nils Karlsson Green

Emma Söderlind

BILAGOR

Bilaga A	Översiktskarta projektområde
Bilaga B	Teknisk beskrivning
Bilaga C	Miljökonsekvensbeskrivning
Bilaga D	Samrådsredogörelse
Bilaga E	Rådighetsbeslut

Datum: 2025-02-07

Ärendenummer: SLK-2024-01206 vastragotaland@lansstyrelsen.se

Diarienummer: 4311-2024

Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Länsstyrelsen - Havsbaserad vindkraftspark Västvind

Göteborgs Stad tillstyrker West Wind Offshore AB:s ansökan om tillstånd för vindkraftparken Västvind.

Enligt prognoser från Göteborg Energi AB förväntas elbehovet i Göteborg öka kraftigt under de kommande 10-15 åren. Redan idag har staden brist på såväl elenergi som eleffekt, storskalig vindkraft kan tillföra staden elenergi och eleffekt på ett effektivt sätt när behovet är stort. På grund av kapacitetsbrist i elnätet behöver elnätsavtalen för nya industrikunder och verksamheter som vill utöka sitt effektuttag begränsas vid situationer då elnätet är ansträngt.

Havsbaserad vindkraft har en tyngdpunkt för elproduktionen på vinterhalvåret när elbehovet är högre. Göteborg Energis befintliga och planerade elproduktion kan på ett systemriktigt sätt samverka med en stor havsbaserad vindkraftpark på västkusten. Vindkraftparken Västvind, som ett storskaligt tillskott av elproduktion i stadens närområde, kan spela en viktig roll då den kan komma att ge ett tillskott på cirka 4-4,5 TWh förnybar el per år vilket kan jämföras med elanvändningen i Göteborgs kommun som är ca 4,5 TWh.

Elanvändningen i Västra Götalands län uppgår idag till cirka 19 TWh per år. Den väntas dubbleras till år 2030 och kan komma att tredubblas till år 2045. Det innebär att Västra Götalands län behöver ytterligare cirka 15-20 TWh fossilfri el före år 2030.

Göteborgs hamn är av central betydelse för svensk industri. För att vara ett relevant och konkurrenskraftigt godsnav för framtiden är tillgången till stora mängder grön el av avgörande betydelse. Om exempelvis eleffekter av den storleken som den havsbaserade vindkraftsparken Västvind kan ledas in i hamnens närhet kan det ge upphov till nya industrietableringar och en storskalig transformation av transportbranschens bränslen.

Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 lyder klimatmålet: Göteborgs klimatavtryck är nära noll. Ökad produktion av förnybar energi bidrar till att begränsa klimatpåverkande utsläpp, vilket är nödvändigt för en långsiktigt ekologiskt hållbar utveckling.

Göteborgs Stad var i sitt yttrande 2023-10-25 § 740 positiv till vindkraftparken Poseidon, som delvis berör samma område, och framförde att utifrån det stora behovet av elkraft och stadens klimatmål ser staden behov av att ha framdrift i beslut om förnybara kraftkällor.

Staden lyfte dock att staden under samrådsprocessen fört fram att ansökan behöver samplaneras med det påbörjade arbetet om ändringar av havsplanerna för Västerhavet kring behovet av ökad energiutvinning. Utifrån det stora behovet av elkraft och Göteborgs Stads klimatmål ser dock Göteborgs Stad behov av att ha framdrift i beslut om förnybara kraftkällor. Staden är därför positiv till aktuell ansökan med tanke på att det finns risk för att besluten om havsplanerna kan komma att dröja.

Göteborgs Stad vill även lyfta fram att vindparken kommer att vara nära farledsstråket till Göteborgs Hamn och staden är därför intresserade av att flödet för fartygstrafiken eller säkerheten för densamma inte försämras. Vid framttagande av säkerhetszoner behöver hänsyn tas till de största fartyg som trafikerar rutten idag samt till en framtida utveckling av trafiken. En utveckling där ett större antal av de idag största fartyg passerar det trafikstråk som går närmast aktuellt område för etablering eller en utveckling till större fartyg generellt, bör tas i beaktande.

Vidare vill Göteborgs Stad lyfta att fiskerinäringar och turism är näringsområden som berörs av energiproduktion i form av vindkraft till havs. Det krävs dialog och förståelse från alla intressenter för att nå samsyn och finna kompromisser för samexistens.

Försvarsmakten har intressen i stadens närområde i Västerhavet där marinen har flera etableringar och där särskild hänsyn och dialog krävs för att nå samexistens.

Göteborgs kommunstyrelse